

Fellép a versenyhatóság a hazai fogyasztók és művészek érdekében

Több mint 210 millióra bírságolta a GVH a hazai közös jogkezelőket, amiért nem megfelelően teljesítették az üreshordozói díjak megállapításáról szóló vállalásaikat

Budapest, 2023. május 4. –Az öt hazai jogkezelő összesen több 210 milliós bírságot kapott a Gazdasági Versenyhivaltól, amiért nem tartották be a kötelezettségeiket az üreshordozói díjak¹ (ÜHD) meghatározásának reformjáról. Az egyesületek ugyanis – hiába vállalták – továbbra sem térképezték fel elfogadhatóan a megváltozott felhasználási szokásokat, így hiányos és hibás elemzésekre alapozva szedtek be egy év alatt (2018-ban) mintegy 11,4 milliárd Ft díjat áttételesen a fogyasztóktól. A GVH egyúttal ismét felhívja a fogyasztók figyelmét a díjak visszaigénylésének lehetőségére, amelyet a korábbi versenyhatósági eljárás teremtett meg Magyarországon.

A nemzeti versenyhatóság [2016 végén írta elő](#) az öt hazai közös jogkezelő szervezet (az Artisjus, az Előadóművészi Jogvédő Iroda (EJI), a Filmjus, a Hungart Egyesület és a MAHASZ) számára, hogy az ún. üreshordozói díjak – pl. a mobiltelefonok, memóriakártyák, merevlemezek és minden a vonatkozó jogdíjközleményben szereplő termék árába beépülő jogdíjatalány – meghatározásakor használjanak a korábbinál pontosabb módszertant. Az egyesületek ugyanis a dinamikus változó piac – ahol pl. erőteljesen jelen vannak a streaming szolgáltatók is - ellenére nem követték elég szorosan a tartalomfogyasztási szokások változásait, piackutatásaik pedig több ponton aggályosak és pontatlanok voltak. A díjszámítási módszertan torzulásai miatt a díjakat végső soron megfizető fogyasztók, illetve a befizetésekből részesülő művészek érdekei egyaránt sérülhettek.

A GVH most lezárult utóvizsgálata feltárta, hogy a közös jogkezelők nem teljesítették megfelelően az előírt kötelezettségeket az üreshordozói díjszámítás precízebb alátámasztásáról. A szervezetek által készített, a díj mértékét megalapozó kutatás ugyanis több szempontból is hibásnak és hiányosnak bizonyult, nem orvosolva még a versenyhatóság által korábban kifejezetten kiemelt problémákat sem – így többek között a reprezentativitás és a mintavételezés hiányosságait, illetve az adathordozók körének igazítását a dinamikus változó fogyasztói szokásokhoz. Az egyesületek a felmérés reprezentativitásának hiányosságaival egyébként nem csupán a GVH felé vállalt kötelezettségeket sértették meg, hanem a közös jogkezeléséről szóló törvényt² is, amely alapján a jogkezelőknek minden évben reprezentatív, átlátható felmérést kell végezniük a magánmásolási díjak megállapításához.

A GVH Versenytanácsa a kötelezettségzegés miatti bírság meghatározásakor figyelembe vette, hogy a jogkezelők – bár nem jártak el a kellő körültekintéssel – alapvetően megkíséreltek megfelelni az előírtaknak. A hatóság enyhítő körülményként tekintette az idő múlását (amelyben mindazonáltal közrejátszott az is, hogy az utóvizsgálatban érintett szervezetek 26 alkalommal, a felkért szakértők pedig további hatszor kértek határidő-hosszabbítást az eljárás során, a GVH így összességében több mint 1200(!) napot várt különféle adatközlésekre. Mindezek figyelembevételével az Artisjus 167 millió Ft, az EJI 22 millió Ft, a MAHASZ 16 millió Ft, a

¹ A magánmásolási díjat vagy más néven üres hordozói díjat (ÜHD) azoknak kell megfizetnie, akik az üres adathordozót Magyarországon forgalomba hozzák. Ez nem kizárólag a külső adathordozókra vonatkozik, hanem minden olyan termékre, amelybe adathordozó van beépítve. Az ÜHD megfizetését az Artisjus által kibocsátott hologramos címke bizonyítja az adott adathordozón. A vállalkozások az ÜHD-t beépítik az adott adathordozó fogyasztói árába, így végső soron a fogyasztó fizeti meg. A befolyt ÜHD-t a közös jogkezelőknek a tagjaik (zenészek, filmesek, előadók) között kell felosztaniuk az általuk meghatározott módszertan alapján, illetve saját működési költségeik fedezésére fordíthatják.

² 2016. évi XCIII. tv. a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről, 148. § (2)

Filmjus 5 millió Ft, a Hungart pedig 400 ezer Ft bírságot kapott a jogsértésért (többségükben részletfizetési kedvezménnyel). Lényeges, hogy a versenyhatóság szankciója nem a művészek és előadók által kapott jogdíjakat csökkenti, hanem a jogkezelő szervezetek saját működési költségeit terheli. Ez bevételük több mint 15%-át, vagyis évente több mint 3,3 milliárd Ft-ot tesz ki a különböző befizetésekből. A GVH Versenytanácsának döntése a hazai fogyasztókat és művészeket védi, hiszen a pontosabb ÜHD díjmeghatározás alapvető érdeke minden érintett félnek, még az adathordozókat forgalomba hozó vállalkozásoknak is.

A GVH egyúttal ezúton is felhívja a figyelmet az ÜHD visszaigénylésének lehetőségére, amelyet az öt jogkezelő által 2016-ban vállalt kötelezettségek teremtettek meg, Hollandia után másodikként az Európai Unióban. A visszatérítést azon fogyasztók igényelhetik, akik a megvásárolt, üres adathordozóra nem másolnak jogdíjjal érintett műveket, hanem kizárólag saját tartalmaikat tárolják rajtuk. A díjak visszatérítésével kapcsolatos, részletes információk a szervezetek által – szintén a GVH eljárásában foglaltak alapján – létrehozott www.maganmasolasidij.hu honlapon érhetők el.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **VJ/5/2018.**

GVH Közszolgálati kommunikációs és Külszolgálati Iroda

További információ:

Horváth Bálint, kommunikációs vezető +36 20 238 6939

Gondolovics Katalin, sajtószóvivő +36 30 603 1170